

KONSULTACIJA DĖL PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VALDYMO (MAŽINIMO) PRIEMONIŲ TAIKYMO

Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, tvarkos aprašo, patvirtinto Priežiūros tarnybos direktoriaus 2020 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. DIE-450 „Dėl Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirti nurodymai) 56 punkte pateikiamas baigtinis galimų taikyti rizikos valdymo (mažinimo) priemonių sąrašas.

Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų 9 punkte nustatyta, kad bendrovės taikomos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų valdymo (mažinimo) priemonės turi būti objektyviai pagrįstos ir proporcingos siekiamiems pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslams. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad kiekvienos iš Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų 56 punkte nustatytos rizikos valdymo (mažinimo) priemonės taikymas klientui turi būti objektyviai pagrįstas, t. y. bendrovė turi nustatyti objektyvias aplinkybes ir faktus, kurie pagrįstų pasirinktos rizikos valdymo (mažinimo) priemonės/-ių taikymą savo klientams, tačiau tokios objektyvios aplinkybes ir faktai neturi būti nenuginčijami įrodymai, kad klientas tikrai dalyvauja pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikloje.

Atkreiptinas Jūsų dėmesys į tai, kad Galimo pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašas, patvirtintame Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-240 „Dėl Galimo pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Sąrašas), pateikiamas nebaigtinis Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašas. Kiekvienas iš Sąraše nurodytų kriterijų, nustatytas kliento veikloje, turėtų būti laikomas objektyviu pagrindu tokiam klientui taikyti vieną ar kelias rizikos valdymo (mažinimo) priemones.

Pažymėtina, kad Sąrašo 4 punkte nurodoma, kad: „Šis pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašas nėra baigtinis. Įtartinų piniginių operacijos ar sandoriai objektyviai nustatomi finansų įstaigoms ir kitiems subjektams atkreipiant dėmesį į tokią klientų veiklą, kuri, jų nuomone, dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu, vykdant kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą ir nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą.“. Taigi, objektyviu pagrindu klientui taikyti rizikos valdymo (mažinimo) priemonę/-es gali būti laikoma ir kita, nei Sąraše nurodyta, kliento veikla, kuri, bendrovės nuomone, dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu, vykdant kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą ir nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą.

Svarbu atkreipti dėmesį ir į Sąrašo 6 punktą, kuriame nurodoma, kad: „Vertinant, ar piniginė operacija ar sandoris yra įtartini, finansų įstaiga ar kitas subjektas neprivalo išsiaiškinti, ar kliento veikloje yra nusikaltimo sudėties. Minimam vertinimui pakanka subjektyvių finansų įstaigos ar kito subjekto darbuotojų įtarimų.“

Taip pat pažymėtina ir tai, kad Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (PPTFPI) 16 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai privalo nedelsdami, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo tokių žinių ar įtarimų atsiradimo, pranešti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, jeigu žino ar įtaria, kad bet kokios vertės turtas yra tiesiogiai arba netiesiogiai gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikloje, taip pat jeigu žino ar įtaria, kad šis turtas yra susijęs su teroristų finansavimu.

Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų 64 punkte nurodoma, kad: „Bendrovė privalo užtikrinti, kad atsižvelgiant į bendrovės veiklos mastą, pobūdį, atliekamų operacijų sudėtingumą ir kylančią pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką taikomi dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėsenos sprendimai leistų laiku ir efektyviai nustatyti įtartinas operacijas ir (arba) sandorius, atlikti jų tyrimą, *ir prireikus teikti pranešimus FNTT Įstatyme nustatyta tvarka.*“.

Taigi, vadovaujantis aukščiau nurodytu reglamentavimu, kliento veikloje identifikavus įtartiną operaciją, bendrovei privalu tokiam klientui pritaikyti vieną ar kelias iš Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų 56 punkte nustatytų rizikos valdymo (mažinimo) priemonių, atlikti tokios operacijos vidinį tyrimą, ir prireikus (vidinio tyrimo metu nustčius įtarimus keliančią kliento veiklą) teikti pranešimą apie įtartiną operaciją Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Bendrovei nusprendus minėto pranešimo neteikti, toks sprendimas turėtų būti dokumentuotas nurodant pranešimo neteikimo argumentus.